12.2.2026

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaostolle

Valtiovarainministeriön vastine verojaostolle: Hallituksen esitys eduskunnalle sähköistä tiedoksiantoa Verohallinnossa koskevaksi lainsäädännöksi, HE 157/2025 vp

Valtiovarainvaliokunnan verojaosto on pyytänyt valtiovarainministeriöltä kirjallista asiantuntijalausuntoa verojaostoon saapuneiden lausuntojen ja perustuslakivaliokunnan lausunnon PeVL 60/2025 vp johdosta.

Perustuslakivaliokunta on antanut lausunnon (PeVL 60/2025 vp) valtiovarainvaliokunnalle puheena olevasta hallituksen esityksestä (HE 157/2025 vp). Eduskunnassa on samanaikaisesti käsiteltävänä hallituksen esitys eduskunnalle sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta viranomaistoiminnassa koskevaksi lainsäädännöksi (HE 124/2025 vp), jossa ehdotetaan säännöksiä sähköistä tiedoksiantoa koskevaksi yleissääntelyksi. Perustuslakivaliokunta on antanut lausunnon (PeVL 59/2025 vp) myös mainitusta yleissääntelyä koskevasta hallituksen esityksestä.

Valtiovarainministeriö lausuu vastineessaan ensiksi perustuslakivaliokunnan lausunnossaan (PeVL 60/2025 vp) esittämistä huomioista. Toiseksi vastineessa lausutaan verojaostolle annetuissa asiantuntijalausunnoissa esitetyistä huomioista siltä osin kuin ne eivät koske seikkoja, jotka ovat tulleet käsitellyksi jo perustuslakivaliokunnan huomioita koskevissa jaksoissa. Valtiovarainministeriö lausuu vastineenaan seuraavaa:

1. Perustuslakivaliokunnan lausunnossa esiin nostetut huomiot

1.1 Ehdotetun erityissääntelyn suhde ehdotettuun yleissääntelyyn

Perustuslakivaliokunta totesi nyt puheena olevasta esityksestä antamassaan lausunnossa (PeVL 60/2025 vp), että esityksen valtiosääntöoikeudellisen arvioinnin kannalta merkityksellisiä kysymyksiä ovat sekä kysymys Verohallinnon asiakirjojen tiedoksiannosta yleislain mukaisesti viestinvälityspalvelun kautta että kysymys tiedoksiannosta ehdotetun erityissääntelyn mukaisella tavalla. Siltä osin, kun on kyse tiedoksiannosta yleislain mukaisen viestinvälityspalvelun kautta, perustuslakivaliokunta totesi antaneensa kyseisestä ehdotuksesta lausunnon (PeVL 59/2025 vp). Valiokunnan mielestä nyt käsillä olevaan hallituksen esitykseen sisältyvät yleislakia koskevat ehdotukset ovat siinä määrin samoja, että kysymykset ovat tulleet arvioiduksi yleislain osana. Perustuslakivaliokunta on sen vuoksi rajannut arvion esitystä HE 157/2025 vp koskevassa lausunnossa vain erityislakia koskeviin kysymyksiin.

Perustuslakivaliokunta katsoi, että yleislain ja erityislain välinen suhde on oikeudellisesti kuitenkin niin kiinteä, ettei valtiovarainvaliokunta voi hyväksyä nyt arvioitavana olevaa hallituksen esitystä koskevaa mietintöä ennen kuin hallintovaliokunta on antanut mietinnön hallituksen esityksestä HE 124/2025 vp. Perustuslakivaliokunta totesi, että valtiovarainvaliokunnan tulee vielä varmistua hallintovaliokunnan mietinnön hyväksymisen jälkeen, että näiden sääntelyjen välinen suhde on oikeudellisesti riittävän selkeä.

Yleislain ja tämän lakiehdotuksen välisen suhteen osalta perustuslakivaliokunta kiinnitti huomiota siihen, että verotusmenettelystä annetun lain (jäljempänä v*erotusmenettelylaki*) 26 c §:n 4 momenttia ehdotetaan esityksessä muutettavaksi siten, että päätös ja asiakirja voidaan antaa tiedoksi sähköisesti, jos verovelvollisella on käytössä hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain (jäljempänä *tukipalvelulaki*) 3 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettu viestinvälityspalvelu. Perustuslakivaliokunta kiinnitti huomiota siihen, että säännösehdotuksesta ei varsinaisesti ilmene, mitä viestinvälityspalvelun käytössä oleminen tarkoittaa. Valiokunnan käsityksen mukaan sillä tarkoitetaan, että henkilölle on avattu viestinvälityspalvelun tili käsittelyssä olevan lakiehdotuksen (HE 124/2025 vp) tarkoittamalla tavalla, eikä sitä ole suljettu. Perustuslakivaliokunnan mielestä valtiovarainvaliokunnan on syytä arvioida verotusmenettelylain 26 c §:n 4 momentin täsmentämistä tältä osin.

Vastine: Ehdotetun verotusmenettelylain 26 c §:n 4 momentin mukaan Verohallinto voisi antaa päätökset ja asiakirjat tiedoksi sähköisesti Verohallinnon sähköisessä asiointipalvelussa, jos verovelvollisella on käytössä tukipalvelulain 3 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettu viestinvälityspalvelu. Viestinvälityspalvelun käytössä olemisella tarkoitetaan sitä, että verovelvolliselle on avattu Suomi.fi-viestinvälityspalvelutili, eikä sitä ole suljettu. Käytännössä tämä tarkoittaa, että henkilön viranomaispäätökset ja -asiakirjat annetaan yleissääntelyn mukaisesti tiedoksi sähköisesti Suomi.fi-tilille tai tiedoksiannon tapahtuessa viranomaisen asiointipalvelussa viranomainen lähettää ilmoituksen tiedoksiannosta henkilön Suomi.fi-tilille. Verohallinnon tapauksessa tiedoksianto tapahtuu Verohallinnon sähköisessä asiointipalvelussa, OmaVerossa, eikä asiakirjoja lähetetä Suomi.fi-tilille ilmoituksen mukana.

Ehdotetun verotusmenettelylain 26 c §:n 5 momentin mukaan Verohallinto voisi antaa päätökset asiakirjat tiedoksi sähköisesti myös sellaiselle verovelvolliselle, jolla ei ole viestinvälityspalvelu käytössä eli jolle ei ole avattu Suomi.fi-viestinvälityspalvelutiliä tai jonka viestinvälityspalvelutili on suljettu, ja joka on kirjautunut Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun. Säännöksen 1 kohdassa rajataan sähköisen tiedoksiannon ulkopuolelle kuitenkin alle 18-vuotiaat verovelvolliset sekä henkilöt, joille on holhoustoimesta annetussa laissa tarkoitettuun holhousasioiden rekisteriin merkityn tiedon perusteella määrätty edunvalvoja tai vahvistettu edunvalvontavaltuutettu. Säännöksen 2 kohdassa sähköinen tiedoksianto ulotetaan lisäksi kuolinpesiin, yhteisöihin, yhteisetuuksiin ja yhtymiin, joiden puolesta laillinen

edustaja tai valtuutettu on kirjautunut Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun. Nämä verovelvollistahot eivät kuulu yleissääntelyn mukaisen viranomaisaloitteisen sähköisen tiedoksiannon piiriin.

Valtiovarainministeriö katsoo, että ehdotetun verotusta koskevan erityissääntelyn ja yleissääntelyn suhdetta voidaan pitää oikeudellisesti riittävän selkeänä. Verohallinnon päätösten ja asiakirjojen sähköiseen tiedoksiantoon sovelletaan verotusmenettelylain 26 c §:n 4 momenttia, jos verovelvollisella on Suomi.fi-viestinvälityspalvelu käytössä. Saman pykälän 5 momentti puolestaan tulee sovellettavaksi, jos verovelvollisella ei ole viestinvälityspalvelua käytössä. Käytännössä verotusta koskeva erityissääntely laajentaisi yleissääntelyyn verrattuna sähköistä tiedoksiantoa luonnollisiin henkilöihin, jotka ovat päättäneet sulkea Suomi.fi-tilinsä ja jättäytyneet siten kaikkea viranomaispostia koskevan sähköisen tiedoksiannon ulkopuolelle, mutta jotka kuitenkin käyttävät Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua.

Perustuslakivaliokunta totesi lisäksi lausunnossaan, että verotusmenettelylain 26 c §:n säännösehdotuksesta ei varsinaisesti ilmene, mitä viestinvälityspalvelun käytössä oleminen tarkoittaa. Valtiovarainministeriö toteaa, että tällä tarkoitetaan sitä, että verovelvolliselle on avattu tukipalvelulaissa tarkoitettu viestinvälityspalvelutili, eikä sitä ole suljettu. Yleissääntelyä koskevassa hallituksen esityksessä tukipalvelulain 8 d §:ssä ehdotetaan säädettäväksi niistä tilanteista, joissa henkilöille avataan viestinvälityspalvelutili viranomaisaloitteisesti. Tukipalvelulain 8 e §:ssä puolestaan säädettäisiin viestinvälityspalvelutilin sulkemisesta ja uudelleen avaamisesta. Lisäksi tukipalvelulain muutosehdotuksen voimaantulosäännöksessä säädettäisiin nykyiseen suostumusrekisteriin merkittyjen käyttäjien siirtämisestä ehdotetun sääntelyn mukaiseen viestinvälityspalvelun käyttäjärekisteriin. Tämä koskisi sellaisia henkilöitä, jotka ovat voimassa olevan sääntelyn aikana antaneet suostumuksen asiakirjojen sähköiseen tiedoksiantoon Suomi.fi-palvelussa.

Valtiovarainministeriö esittää, että 1. lakiehdotuksen 26 c §:n 4 ja 5 momenttia muutettaisiin perustuslakivaliokunnan lausunnon johdosta siten, että käsite ”viestinvälityspalvelu käytössä oleminen” korvattaisiin viittauksella viestinvälityspalvelutilin avaamiseen ja sulkemiseen.

26 c § Tiedoksianto

4 mom.

Verohallinto voi antaa 1 ja 3 momentissa tarkoitetut päätökset ja muut asiakirjat tiedoksi Verohallinnon sähköisessä asiointipalvelussa. Päätös ja asiakirja voidaan antaa tiedoksi sähköisesti, jos ~~verovelvollisella on käytössä hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain (571/2016) 3 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettu viestinvälityspalvelu~~ verovelvolliselle on avattu hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain (571/2016) nojalla viestinvälityspalvelutili, eikä sitä ole suljettu.

5 mom.

Jos ~~verovelvollisella ei ole käytössä viestinvälityspalvelua~~ verovelvolliselle ei ole avattu viestinvälityspalvelutiliä tai se on suljettu, 1 ja 3 momentissa tarkoitettu päätös ja asiakirja voidaan antaa tiedoksi sähköisesti:

1) 18 vuotta täyttäneelle luonnolliselle henkilölle, joka on kirjautunut Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun ja jolle ei ole holhoustoimesta annetussa laissa (442/1999) tarkoitettuun holhousasioiden rekisteriin merkityn tiedon perusteella määrätty edunvalvojaa tai vahvistettu edunvalvontavaltuutettua;

2) kuolinpesälle, yhteisölle, yhteisetuudelle ja yhtymälle, jonka puolesta laillinen edustaja tai valtuutettu on kirjautunut Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun.

Vastaava lisäys tehtäisiin myös 2. lakiehdotuksen 56 §:n 5 ja 6 momenttiin.

56 § Tiedoksi antaminen verovelvolliselle

5 mom.

Verohallinto voi antaa 1 ja 3 momentissa tarkoitetut päätökset ja muut asiakirjat tiedoksi Verohallinnon sähköisessä asiointipalvelussa. Päätös ja asiakirja voidaan antaa tiedoksi sähköisesti, jos ~~verovelvollisella on käytössä hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain (571/2016) 3 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettu viestinvälityspalvelu~~ verovelvolliselle on avattu hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain (571/2016) nojalla viestinvälityspalvelutili, eikä sitä ole suljettu.

6 mom.

Jos ~~verovelvollisella ei ole käytössä viestinvälityspalvelua~~ verovelvolliselle ei ole avattu viestinvälityspalvelutiliä tai se on suljettu, 1 ja 3 momentissa tarkoitettu päätös ja asiakirja voidaan antaa tiedoksi sähköisesti:

1) 18 vuotta täyttäneelle luonnolliselle henkilölle, joka on kirjautunut Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun ja jolle ei ole holhoustoimesta annetussa laissa (442/1999) tarkoitettuun holhousasioiden rekisteriin merkityn tiedon perusteella määrätty edunvalvojaa tai vahvistettu edunvalvontavaltuutettua;

2) kuolinpesälle, yhteisölle, yhteisetuudelle ja yhtymälle, jonka puolesta laillinen edustaja tai valtuutettu on kirjautunut Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun.

Muutos ei vaikuttaisi lakiehdotuksen sisältöön, vaan sillä ainoastaan tarkennettaisiin pykälän sanamuotoa. Uudella muotoilulla tarkoitettaisiin samaa asiaa kuin hallituksen esityksen säännösehdotuksissa ja perusteluissa on tarkoitettu viestinvälityspalvelun käytössä olemisella. Muutettu säännös mahdollistaisi Verohallinnon päätösten ja asiakirjojen tiedoksiannon samoille verovelvollistahoille kuin hallituksen esityksessä on alun perin tarkoitettu.

1.2 Tiedoksi annettavasta asiakirjasta tehtävän ilmoituksen merkitys

Perustuslakivaliokunta kiinnitti lausunnossaan huomiota verotusmenettelylain 26 c §:n 6 momenttia koskevaan säännösehdotukseen. Perustuslakivaliokunnan mielestä ehdotettua 26 c §:n 6 momenttia on syytä arvioida vastaavalla tavalla kuin hallituksen esitykseen HE 124/2025 vp sisältyvän 2. lakiehdotuksen 19 a §:ää. Perustuslakivaliokunta katsoi, että valtiovarainvaliokunnan on muutettava verotusmenettelylain 26 c §:ää siten, että asiakirjan tiedoksianto voidaan toteuttaa asiointipalvelun kautta vain, jos henkilö on itse ilmoittanut 26 c §:n 6 momentin edellyttämän sähköisen osoitteen ilmoituksen (heräte) lähettämistä varten taikka jos henkilö on saanut asiointipalvelussa nimenomaisesti tiedon siitä, että sähköistä ilmoitusta (heräte) ei toimiteta muihin yhteystietoihin, ellei henkilö nimenomaisesti ilmoita sähköistä osoitetta ilmoituksen lähettämistä varten. Perustuslakivaliokunta piti tällaista muutosta edellytyksenä lakiehdotuksen käsittelemiselle tavallisen lain säätämisjärjestyksessä. Perustuslakivaliokunta edellytti vastaavia muutoksia myös yleissääntelyä koskevassa esityksessä ehdotettuun säännökseen, joka koski viestinvälityspalvelusta lähetettävää ilmoitusta viestinvälityspalveluun saapuneesta tiedoksi annettavasta asiakirjasta.

Vastine: Valtiovarainministeriö esittää, että perustuslakivaliokunnan tiedoksi annettavasta asiakirjasta tehtävää ilmoitusta koskevat huomiot otettaisiin huomioon täydentämällä 1. lakiehdotuksen 26 c §:n 6 momenttia. Pykälän 6 momenttiin lisättäisiin nimenomainen maininta, että Verohallinnon tulisi antaa verovelvolliselle sähköisessä asiointipalvelussa tieto siitä, että ilmoitusta ei lähetetä, jos verovelvollinen ei ole ilmoittanut Verohallinnolle sähköistä yhteystietoa ilmoituksen lähettämistä varten. Vastaava täydennys tehtäisiin myös 2. lakiehdotuksen 56 §:n 7 momenttiin.

Hallituksen esityksessä ehdotettujen säännösten mukaan Verohallinto lähettäisi verovelvolliselle tai tämän valtuuttamalle tiedoksiannosta ilmoituksen tukipalvelulaissa tarkoitettuun viestinvälityspalveluun tai verovelvollisen tai tämän valtuuttaman tätä tarkoitusta varten Verohallinnolle ilmoittamaan puhelinnumeroon tai muuhun sähköiseen osoitteeseen. Ilmoitusta ei kuitenkaan lähetettäisi, jos Verohallinnolla ei ole verovelvollisen sähköistä yhteystietoa. Jos verovelvollisella on käytössä tukipalvelulaissa tarkoitettu viestinvälityspalvelu, lähetettäisiin ilmoitus aina vähintään Suomi.fi-viestinvälityspalveluun. Verovelvollinen voisi siten ilmoittaa Verohallinnolle puhelinnumeron, sähköpostiosoitteen tai muun sähköisen osoitteen, johon haluaa ilmoituksen tiedoksiannosta.

Hallituksen esityksen perusteluissa on myös todettu, että Verohallinnon asiointipalvelu ohjaisi asiakasta antamaan sähköisen ilmoitusosoitteen asioinnin yhteydessä ja verovelvolliselle kerrottaisiin myös, että verotusasiakirjan tiedoksiannosta saa ilmoituksen vain ilmoittamalla yhteystiedon tätä tarkoitusta varten (HE 157/2025 vp, s. 50–51). Perustuslakivaliokunta ei kuitenkaan pitänyt tätä riittävänä, vaan edellytti, että asia varmistetaan myös säännösperusteisesti.

Valtiovarainministeriö esittää, että 1. lakiehdotuksen 26 c §:n 6 momenttia muutettaisiin siten, että siihen lisättäisiin perustuslakivaliokunnan edellyttämällä tavalla säännösperusteisesti maininta siitä, että verovelvolliselle annetaan tieto siitä, ettei ilmoitusta lähetetä sähköisen osoitteen puuttuessa.

26 c § Tiedoksianto

6 mom.

Verohallinto lähettää verovelvolliselle tai tämän valtuuttamalle ilmoituksen 4 tai 5 momentin mukaisesta tiedoksiannosta hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetussa laissa tarkoitettuun viestinvälityspalveluun tai verovelvollisen tai tämän valtuuttaman tätä tarkoitusta varten Verohallinnolle ilmoittamaan puhelinnumeroon tai muuhun sähköiseen osoitteeseen. Ilmoitusta ei lähetetä, jos Verohallinnolla ei ole verovelvollisen sähköistä yhteystietoa. Verohallinnon on annettava verovelvolliselle sähköisessä asiointipalvelussa tieto siitä, että ilmoitusta ei lähetetä, jos verovelvollinen ei ole ilmoittanut Verohallinnolle sähköistä yhteystietoa ilmoituksen lähettämistä varten.

Vastaava lisäys tehtäisiin myös 2. lakiehdotuksen 56 §:n 7 momenttiin.

56 § Tiedoksi antaminen verovelvolliselle

7 mom.

Verohallinto lähettää verovelvolliselle tai tämän valtuuttamalle ilmoituksen 5 tai 6 momentin mukaisesta tiedoksiannosta hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetussa laissa tarkoitettuun viestinvälityspalveluun tai verovelvollisen tai tämän valtuuttaman tätä tarkoitusta varten Verohallinnolle ilmoittamaan puhelinnumeroon tai muuhun sähköiseen osoitteeseen. Ilmoitusta ei lähetetä, jos Verohallinnolla ei ole verovelvollisen sähköistä yhteystietoa. Verohallinnon on annettava verovelvolliselle sähköisessä asiointipalvelussa tieto siitä, että ilmoitusta ei lähetetä, jos verovelvollinen ei ole ilmoittanut Verohallinnolle sähköistä yhteystietoa ilmoituksen lähettämistä varten.

1.3 Verohallinnon sähköisen asiointipalvelun käytön lopettaminen

Perustuslakivaliokunta kiinnitti lausunnossaan huomiota myös verotusmenettelylain 26 c §:n 8 momentin säännösehdotukseen. Ehdotetun säännöksen mukaan verovelvollinen voisi ilmoittaa Verohallinnolle, ettei hän käytä Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua. Ilmoituksen käsittelyn jälkeen verovelvollinen palautuisi päätösten ja asiakirjojen paperiseen tiedoksiantoon, jos hän ei ole sähköisen tiedoksiannon piirissä sen perusteella, että hänellä on viestinvälityspalvelu käytössä. Jos verovelvollinen kirjautuisi ilmoituksen tekemisen jälkeen Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun, päätökset ja muut asiakirjat annettaisiin tämän jälkeen jälleen tiedoksi sähköisesti.

Perustuslakivaliokunta totesi nyt puheena olevaa esitystä koskevassa lausunnossaan, että se on arvioinut samankaltaista sääntelyä arvioidessaan edellä mainittua yleislakia. Valiokunta on todennut, että kyseiseen yleissääntelyyn sisältyvä ehdotus viestinvälitystilin avaamisesta viranomaisaloitteisesti uudelleen lyhyehkön kuuden kuukauden määräajan jälkeen on ollut ongelmallinen. Perustuslakivaliokunta totesi, että kyseinen sääntelymalli aiheuttaa merkittävän riskin perustuslain 21 §:n mukaisten oikeuksien toteutumiselle. Perustuslakivaliokunta katsoi, että sääntely viestinvälityspalvelutilin uudelleen avaamisesta on joko poistettava laista tai 8 e §:n 2 momentin 2 kohdan mukaista kuuden kuukauden määräaikaa on pidennettävä merkittävästi, jotta mainittuja riskejä saadaan pienennettyä. Perustuslakivaliokunta piti tällaista muutosta edellytyksenä yleissääntelyä koskevan esityksen käsittelemiselle tavallisen lain säätämisjärjestyksessä.

Perustuslakivaliokunnan mukaan nyt puheena olevassa esityksessä ehdotetun sääntelyn arviointiasetelma on sinänsä yleislaista jossain määrin poikkeava. Yleislaissa tarkoitettuun viestinvälityspalveluun tunnistautuminen voi tapahtua monen eri palvelun yhteydessä, kun taas OmaVero-palvelu on erillinen palvelu, johon kirjautuminen liittyy perustuslakivaliokunnan käsityksen mukaan vain Verohallinnon palveluun kirjautumiseen. Perustuslakivaliokunnan mielestä ei ole kuitenkaan ongelmatonta, jos jokaisella kerralla OmaVero-palveluun kirjauduttaessa on erikseen tehtävä ilmoitus sähköisen asioinnin lopettamisesta. Perustuslakivaliokunnan mielestä sääntely vaikuttaa ongelmalliselta erityisesti ottaen huomioon, että säännösehdotuksen mukaan sähköisen asioinnin lopettaminen edellyttää erikseen käsiteltävää ilmoitusta, eikä henkilö voi ilmeisesti välittömästi palvelua käyttäessään valita, että hän haluaa lopettaa sähköisen tiedoksiannon OmaVero-palvelusta. Valiokunnan mielestä sääntelyä on muutettava siten, että ilmoitus on voimassa kohtuullisen ajan, eikä jokainen OmaVero-palveluun kirjautuminen edellytä uuden ilmoituksen tekemistä ja ilmoituksen käsittelyajan odottamista. Perustuslakivaliokunta katsoi, että tällainen muutos on edellytyksenä lakiehdotuksen käsittelemiselle tavallisen lain säätämisjärjestyksessä.

Vastine: Perustuslakivaliokunta katsoi lausunnossaan, että ehdotettua verotusmenettelylain 26 c §:n 8 momenttia on muutettava siten, että verovelvollisen ilmoitus

siitä, että hän ei käytä Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua, OmaVeroa, on voimassa kohtuullisen ajan. Perustuslakivaliokunta totesi lisäksi, että jokaisen OmaVero-palveluun kirjautumisen ei tule edellyttää uuden ilmoituksen tekemistä.

Valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan perustuslakivaliokunta tunnisti lausunnossaan ehdotetun yleissääntelyn ja nyt puheena olevan verotusta koskevan esityksen lähtökohtaiset eroavuudet. Verotusta koskevassa erityissääntelyssä OmaVeroon kirjautuminen johtaisi vain verotusta koskevien päätösten ja asiakirjojen sähköiseen tiedoksiantoon samassa asiointipalvelussa, kun yleissääntelyssä minkä tahansa viranomaispalveluun kirjautumisen yhteydessä tapahtuva Suomi.fi-tunnistautuminen johtaisi sähköiseen tiedoksiantoon yleisesti muidenkin viranomaisten asiakirjojen tiedoksiannossa.

Valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan perustuslakivaliokunnan lausunnosta ei siten voida tehdä sellaista johtopäätöstä, että perustuslakivaliokunta edellyttäisi, että verotusmenettelylain 26 c §:n 8 momentin mukaisen ilmoituksen voimassaoloajan kohtuullisuutta tulisi arvioida samalla tavalla kuin yleissääntelyä koskevan esityksen tukipalvelulain 8 e §:n 2 momentin 2 kohdan mukaisen määräajan kohtuullisuutta. Tätä johtopäätöstä puoltaa myös se, että perustuslakivaliokunta peilaa erityissääntelyä koskevan ehdotuksen ongelmallisuutta siihen, että jokaisella kerralla OmaVero-palveluun kirjauduttaessa on erikseen tehtävä ilmoitus sähköisen asioinnin lopettamisesta. Yleissääntelyä koskevassa lausunnossaan perustuslakivaliokunta puolestaan katsoi, että tukipalvelulain 8 e §:n 2 momentin 2 kohdan mukaista kuuden kuukauden määräaikaa on pidennettävä merkittävästi, jotta ehdotetun sääntelymallin aiheuttamia riskejä perustuslain 21 §:n mukaisten oikeuksien toteutumiselle saadaan pienennettyä.

Verotusta koskevan esityksen tavoitteena on, että kaikille sähköiseen asiointiin kykykäille verovelvollisille voitaisiin antaa päätökset ja asiakirjat tiedoksi sähköisesti verotusta koskevissa asioissa. Ehdotetulla erityissääntelyllä OmaVeroa käyttävät verovelvolliset saataisiin verotusta koskevien päätösten ja asiakirjojen sähköisen tiedoksiannon piiriin myös siinä tilanteessa, että he olisivat sulkeneet Suomi.fi-viestinvälityspalvelutilinsä ja olisivat siten paperisen tiedoksiannon piirissä muiden viranomaisasiakirjojen osalta. Verovelvollisella olisi kuitenkin mahdollisuus ilmoittaa, että ei käytä OmaVeroa, jolloin hän palaisi paperiseen menettelyyn. Alkuperäisen ehdotuksen mukaan verovelvollinen olisi kuitenkin palannut välittömästi sähköisen menettelyn piiriin, kun hän ilmoituksen tekemisen jälkeen kirjautuu uudestaan OmaVeroon. Perustuslakivaliokunta kuitenkin edellytti, että tämä ilmoitus on voimassa kohtuullisen ajan.

Mahdollisuutta paperipostiin ei kuitenkaan ollut tarkoitettu esityksessä vapaasti valittavaksi, minkä vuoksi ilmoitus koskee sitä, käyttääkö verovelvollinen asiointipalvelua vai ei. Esityksen tavoitteiden mukaista ei olisi, että verovelvollisen voisi asioida jatkuvasti OmaVerossa, vaikka hän olisi ilmoittanut, että ei käytä OmaVeroa.

Ilmoitusmahdollisuuden tarkoituksena on ollut ensisijaisesti turvata sellaisen verovelvollisen tiedoksiantojen perille tulemista ja oikeusturvan toteutumista, joka ei yksittäisistä OmaVeroon kirjautumisista huolimatta ole kyvykäs jatkuvaan verotusta koskevien päätösten ja asiakirjojen sähköiseen vastaanottamiseen. Tällainen tilanne voi esimerkiksi muodostua, jos heikommassa asemassa olevan henkilön sähköisillä tunnisteilla on kirjauduttu Verohallinnon asiointipalveluun esimerkiksi silloin, kun tällaista henkilöä on vapaamuotoisesti avustettu verotusta koskevien asioiden hoitamisessa. Lisäksi on mahdollista, että henkilö voi menettää kyvyn sähköiseen asiointiin sen jälkeen, kun hän on omatoimisesti käyttänyt Verohallinnon sähköisen asioinnin palveluita kyvykkäästi.

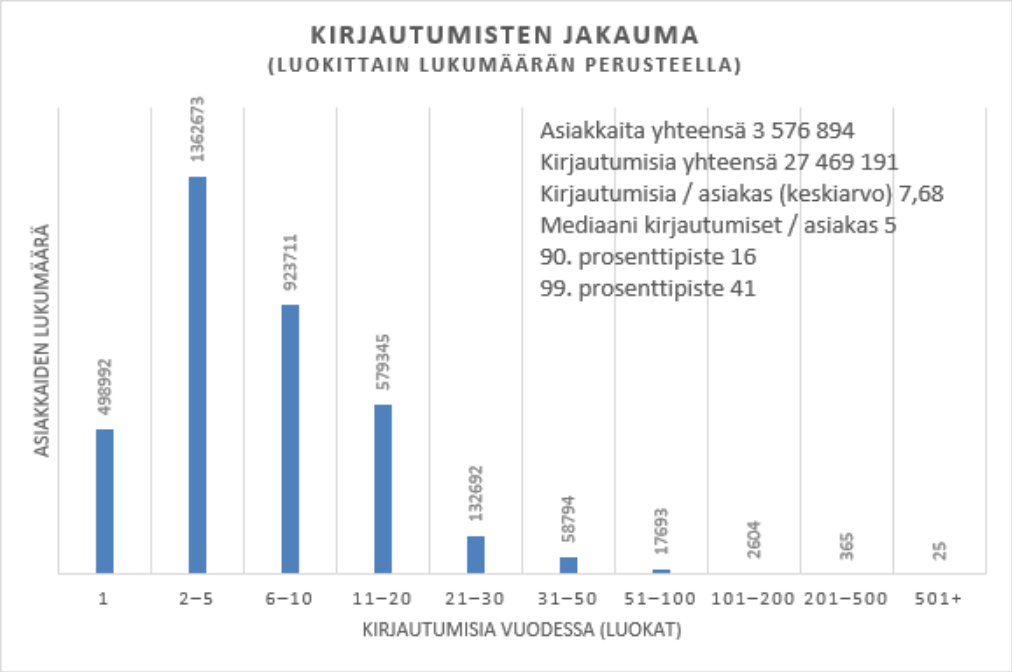

Kaavio. Luonnollisten henkilöiden kirjautumiset OmaVeroon vuonna 2025.

Verohallinnolta saatujen tietojen mukaan vuonna 2025 noin 3,6 miljoonaa luonnollista henkilöä kirjautui OmaVeroon. Keskimääräinen OmaVeron käyttäjä kirjautui OmaVeroon viisi kertaa vuoden aikana (kirjautumiskertojen mediaani). Noin 500 000 henkilöä kirjautui OmaVeroon ainoastaan yhden kerran vuoden 2025 aikana. Luvuissa ei ole ollut mahdollista erotella henkilöitä sen mukaan, onko heillä ollut sähköinen tiedoksianto käytössä suostumuksen perusteella vai ovatko he olleet paperisessa menettelyssä. Oletuksena kuitenkin on, että paperisessa menettelyssä olleilla tarve kirjautua OmaVeroon on ollut vähäisempi kuin niillä verovelvollisilla, jotka ovat saaneet verotusta koskevat asiakirjat tiedoksi sähköisesti OmaVeroon.

Valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan säännölliset ja toistuvat kirjautumiskerrat OmaVeroon osoittavat kyvykkyyttä ja tosiasiallista mahdollisuutta asiointi-

palvelun käyttöön. Esimerkiksi keskimääräistä viittä kirjautumiskertaa voidaan pitää jo toistuvana ja säännöllisenä. Esityksen tavoitteena on, että tällaisille verovelvollisille annettaisiin verotuspäätökset ja asiakirjat tiedoksi sähköisesti.

Verohallinnolla on vuosittain useita ajallisesti toistuvia ja massaluonteisia asiakirjojen postituksia, kuten esimerkiksi esitäytettyjen veroilmoitusten, verotuspäätösten ja verokorttien lähettäminen. OmaVeroon kirjautumisten tiedoista on havaittavissa, että kirjautumisia on runsaasti erityisesti maalis-huhtikuussa, jolloin esitäytetyt veroilmoitukset saapuvat verovelvollisille joko sähköisesti OmaVeroon tai postitse. Myös seuraavan vuoden verokorttien saapuminen marras-joulukuussa ilmenee runsaampina kirjautumisina OmaVeroon.

Valtiovarainministeriö katsoo, että 30 päivää voidaan pitää kohtuullisena aikana, jonka ajan ilmoitus OmaVeron käytön lopettamista on voimassa. Tässä ajassa verovelvollinen ehtii hoitamaan mahdollisen keskeneräisen asiointitapahtumansa loppuun. Verovelvollinen ehtisi tässä ajassa esimerkiksi antamaan veroilmoituksensa ja tallentamaan haluamansa asiakirjat talteen itselleen OmaVerosta ilman, että hänen täytyisi jokaisella kirjautumiskerralla uusia ilmoituksensa. Toisaalta ilmoituksen voimassaoloajalla on vähemmän merkitystä sellaisten henkilöiden kannalta, jotka kirjautuvat vain muutaman kerran vuodessa OmaVeroon. Jos tällainen henkilö tekee mainitun ilmoituksen, niin hän pysyy paperisessa menettelyssä myös sen jälkeen, kun ilmoituksen voimassaolo on päättynyt aina siihen asti, kun hän kirjautuu uudelleen OmaVeroon, tapahtuu tämä esimerkiksi viiden kuukauden tai kahden vuoden päästä. Verovelvollinen voi toki tulla sähköisen tiedoksiannon piiriin tänä aikana myös yleissääntelyn perusteella, jos hänelle avataan viestinvälityspalvelutili, eikä hän sulje sitä.

Ilmoituksen voimassaoloajan asettaminen 30 päivään edistäisi aktiivisemmin asioivien ja siten digiasiointiin kykenevien henkilöiden ohjaamista sähköisen tiedoksiannon piiriin, koska paperisessa menettelyssä pysyminen edellyttäisi heiltä tällöin aktiivisia toimenpiteitä kohtuullisin väliajoin. Satunnaisesti enintään muutamia kertoja vuodessa OmaVerossa asioiville, joiden joukossa todennäköisemmin voi olla myös heikomman digikyvykkyyden omaavia verovelvollisia, ei olisi toisaalta useinkaan käytännössä merkitystä, olisiko ilmoituksen voimassaoloaika esimerkiksi 30 päivän sijaan 90 päivää.

Ilmoituksen voimassaoloajan asettamisen 90 päivään voidaan sen sijaan arvioida jo heikentävän esityksen tavoitteena olevien säästöjen toteutumista Verohallinnon postituskuluista. Säästöjen toteutumisen kannalta keskeisessä asemassa ovat Verohallinnon suurille verovelvollismäärille postitettavat asiakirjat, jotka postitetaan vuosittain aina tiettyinä aikoina vuodesta. Mitä pidempi on ilmoituksen voimassaoloaika, sitä suuremmalla todennäköisyydellä Verohallinnon pitää OmaVero-tiedoksiannon sijaan postittaa näitä asiakirjoja verovelvollisille varsinkin, kun ilmoituksen voimassaoloajan päättymisen jälkeen tiedoksianto tapahtuu paperisena aina seuraavaan OmaVeroon kirjautumiseen saakka.

Verohallinnon arvion mukaan erityissääntelyn tavoitteena olevat digitaalisuuden edistämisestä aiheutuvat hyödyt ja postituskustannuksia koskevat säästöt vähenevät sitä mukaa, mitä pidempään OmaVeron käytön lopettamista koskeva ilmoitus on voimassa. Esityksen hyötyjen voidaan arvioida vähenevät huomattavasti, jos ilmoituksen voimassaoloaika ylittää 90 päivää ja esimerkiksi 180 päivän pituisella määräajalla olisi jo merkittävä heikentävä vaikutus säästö- ja muiden tavoitteiden saavuttamiseen. Valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan ilmoituksen pidempien voimassaoloaikojen ei myöskään voida myöskään katsoa olennaisesti parantavan heikomman digikyvykkyyden omaavien verovelvollisten asemaa vähäisemmistä asiointikerroista johtuen. Jos ilmoituksen voimassaoloaika olisi 365 päivää, OmaVero-kirjautumiseen perustuvan digitaalisuuden vaikutus jäisi Verohallinnon näkemyksen mukaan todennäköisesti niin vähäiseksi, ettei sääntelyllä enää saavutettaisi tavoitteita.

Perustuslakivaliokunta totesi lausunnossaan, että säännösehdotuksen mukaan sähköisen asioinnin lopettaminen edellyttää erikseen käsiteltävää ilmoitusta, eikä henkilö voi ilmeisesti välittömästi palvelua käyttäessään valita, että hän haluaa lopettaa sähköisen tiedoksiannon OmaVero-palvelusta. Perustuslakivaliokunta piti tätä yhtenä perusteena sille, miksi se piti verotusmenettelylain 26 c §:n 8 momentin säännösehdotusta ongelmallisena.

Mainitun säännösehdotuksen toisessa virkkeessä on käytetty ilmaisua: ”Ilmoituksen käsittelyn jälkeen päätösten ja asiakirjojen tiedoksiantoon verovelvolliselle ei sovelleta 5 momenttia.” Valtiovarainministeriö toteaa, että säännöksen sanamuodosta voi saada sellaisen käsityksen, että ilmoituksen käsittelyssä kestäisi aikaa. Tarkoituksena on kuitenkin ollut, että OmaVeron käytön lopettamista koskeva ilmoitus tulee voimaan välittömästi sen tekemisen jälkeen, kun verovelvollinen on tehnyt ilmoituksen joko OmaVerossa, puhelinpalvelussa tai Verohallinnon toimipisteessä. Tämä käy sinänsä ilmi esityksen perusteluista, mutta valtiovarainministeriö katsoo, että säännöksen sanamuotoa olisi hyvä tarkentaa siten, että säännöksessä käytettäisiin ilmaisua ”ilmoituksen saapumisen jälkeen” sen sijaan, että puhuttaisiin ilmoituksen käsittelemisestä. Ainoastaan siinä poikkeuksellisessa tilanteessa, että ilmoitus tehtäisiin Verohallinnolle muulla tavoin kirjallisesti, olisi erillinen käsittelyaika tarpeen. Verohallinto tulee ohjeistamaan, että ilmoituksen voi tehdä OmaVerossa, puhelimitse tai käyntiasioinnissa, mutta on mahdollista, että yksittäinen asiakas toimittaa asiaa koskevan pyynnön esimerkiksi postin välityksellä, jolloin ilmoituksen huomioiminen luonnollisesti vaatii erillisen teknisen käsittelyn. Tällöinkin ilmoitus tulisi voimaan siitä hetkestä, kun se on saapunut Verohallintoon.

Valtiovarainministeriö katsoo edellä esitetyn perusteella, että 30 päivän pituinen voimassaoloaika OmaVeron käytön lopettamista koskevalle ilmoitukselle täyttäisi perustuslakivaliokunnan vaatimuksen ilmoituksen voimassaoloajan kohtuullisuudesta, kun otetaan huomioon verotuksen erityisluonne, OmaVero-palvelun vakiintuneisuus ja korkea käyttöaste sekä sähköisestä tiedoksiannosta kieltäytymisen

helppous ja se, että ilmoitus OmaVeron käytön lopettamisesta tulee vastoin perustuslakivaliokunnan tulkintaa voimaan heti ilmoituksen saapumisen jälkeen. Arvioinnissa on merkityksellistä myös se, että kysymys on rajatusti vain verotusta koskevien asiakirjojen sähköisestä tiedoksiannosta, jossa tiedoksianto tapahtuu samassa asiointipalvelussa, jonka uudelleen käyttämiseen voimassaoloaika kytkeytyy.

Valtiovarainministeriö esittää, että 1. lakiehdotuksen 26 c §:n 8 momenttia muutettaisiin siten, että siinä säädettävälle ilmoitukselle lisättäisiin perustuslakivaliokunnan esittämä kohtuullinen voimassaoloaika. Lisäksi ilmoituksen voimaantuloa koskevaa kohtaa säännöksessä täsmennettäisiin.

26 c § Tiedoksianto

8 mom.

Verovelvollinen voi ilmoittaa Verohallinnolle, ettei hän käytä Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua. Ilmoituksen ~~käsittelyn~~ saapumisen jälkeen päätösten ja asiakirjojen tiedoksiantoon verovelvolliselle ei sovelleta 5 momenttia. ~~Jos verovelvollinen kirjautuu edellä tarkoitetun ilmoituksen tekemisen jälkeen Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun, päätösten ja muiden asiakirjojen tiedoksiantoon sovelletaan kirjautumisesta alkaen uudelleen 5 momenttia.~~ Päätösten ja asiakirjojen tiedoksiantoon sovelletaan uudelleen 5 momenttia, jos 5 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettu verovelvollinen kirjautuu Verohallinnon sähköisen asiointipalveluun, kun 30 päivää on kulunut ilmoituksen saapumisesta Verohallintoon.

Vastaava lisäys tehtäisiin myös 2. lakiehdotuksen 56 §:n 9 momenttiin.

56 § Tiedoksi antaminen verovelvolliselle

9 mom.

Verovelvollinen voi ilmoittaa Verohallinnolle, ettei hän käytä Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua. Ilmoituksen ~~käsittelyn~~ saapumisen jälkeen päätösten ja asiakirjojen tiedoksiantoon verovelvolliselle ei sovelleta 6 momenttia. Jos verovelvollinen kirjautuu edellä tarkoitetun ilmoituksen tekemisen jälkeen Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun, päätösten ja muiden asiakirjojen tiedoksiantoon sovelletaan kirjautumisesta alkaen uudelleen 6 momenttia. Päätösten ja asiakirjojen tiedoksiantoon sovelletaan uudelleen 6 momenttia, jos 6 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettu verovelvollinen kirjautuu Verohallinnon sähköisen asiointipalveluun, kun 30 päivää on kulunut ilmoituksen saapumisesta Verohallintoon.

1.4 Kielelliset oikeudet

Perustuslakivaliokunta toteaa esityksestä antamassaan lausunnossa (PeVL 60/2025 vp), että esityksestä ei ilmene, milloin OmaVero-palvelun saamenkielinen käyttöliittymä ja postilaatikko tulee käyttöön ja millä saamen kielillä. Kuvattu on merkityksellistä perustuslain 17 §:n 3 momentin kannalta. Perustuslain 17 §:n 3 momentin mukaan saamelaisilla alkuperäiskansana on oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan. Saamelaisten oikeudesta käyttää saamen kieltä viranomaisessa säädetään lailla.

Perustuslakivaliokunta toteaa, että saamenkielisten henkilöiden viranomaisasiointi saamen kielillä on mahdollista edelleen muussa kuin OmaVero-palvelun kautta tapahtuvassa asioinnissa. Perustuslakivaliokunnan mielestä valtiosääntöisesti asianmukaisempaa olisi, että OmaVero-palvelu tulisi käyttöön myös saamen kielillä samanaikaisesti esityksen hyväksymisen kanssa.

Vastine: Verohallinnon on noudatettava toiminnassaan sekä kielilakia että saamen kielilakia ja otettava laista tulevat velvoitteet huomioon toteuttaessaan esityksen mukaisia muutoksia. Tällä hetkellä OmaVero-palvelun käyttöliittymää ei ole toteutettu saamen kielillä. Verohallinto tarjoaa kuitenkin saamenkielistä palvelua, kääntämistä ja tulkkausta kaikille saamelaisille, jotka ilmaisevat haluavansa käyttää Verohallinnossa asioidessaan saamen kieltä.

Verohallinnosta saadun tiedon mukaan verovelvollisia, jotka ovat valinneet OmaVerossa lisäasiointikieleksi saamen kielen, on muutama kymmentä. Näille asiakkaille muodostetaan suomenkieliset tai ruotsinkieliset kirjeet, kuten esimerkiksi verotuspäätökset, normaalisti ja ne viedään OmaVeroon. Lisäksi virkailijoiden toimesta kaikki kirjeet käännetään pohjoissaamen kielelle ja lähetetään jälkikäteen ilman eri pyyntöä viikoittain. Käännökset myös tallennetaan OmaVeroon.

Lisäksi Verohallinto tarjoaa saamenkielisille asiakkaille puhelinpalvelua yhteydenottopyynnön perusteella ja asiakasohjeistusta. Palvelua ja ohjeistusta tarjotaan ensi sijassa pohjoissaamen kielellä. Jos asiakas haluaa asiakaspalvelua inarin- tai koltansaameksi, puhelinkeskusteluun osallistuu myös kyseisen kielen tulkki. Yksittäisiä ohjeita on vero.fi:ssä myös inarin- tai koltansaameksi. Esimerkiksi digitaalista veropostia koskevaa yleistä ohjausta on jo nyt saatavilla kaikilla kolmella saamen kielellä.

Digitaalisen viranomaisviestinnän yleissääntelyn voimaantuloon mennessä saamenkielisille käyttäjille asetetaan saataville asiaa koskevaa saamenkielistä tiedotusta ja ohjeistusta kaikilla saamen kielillä. Saamenkielisiä käyttäjiä tullaan informoimaan vero.fi:ssä saamen kielillä digitaalisen veropostin käyttöön tulosta ja ohjeistamaan, kuinka digitaalisesta veropostista voi tarvittaessa kieltäytyä.

OmaVeron osalta erillisenä kehitystyönä otetaan myöhemmin käyttöön toiminnallisuus, jolla asiakas, jolla on lisäasiointikielenä OmaVerossa saamen kieli, saa digi-

postiin siirtymistä ja siitä luopumista koskevan ohjauksen ja tämän jälkeen heräteilmoitukset OmaVerossa valitsemallaan lisäasiointikielellä. Alustavan arvion mukaan tämä olisi mahdollista saada tuotantoon syyskuussa 2026.

2. Verojaostolle annetuissa asiantuntijalausunnoissa esiin nostettuja seikkoja

Verojaostolle annetuissa asiantuntijalausunnoissa on pääosin nostettu esiin seikkoja, joita lausunnonantajat olivat tuoneet esille jo esityksen valmistelun yhteydessä lausuntokierroksella. Nämä huomiot koskivat muun ohessa näkemystä siitä, että sähköisen tiedoksiannon pitäisi jatkossakin perustua suostumukseen, yleissääntelyn ja erityissääntelyn välistä suhdetta ja digiasiointiin kyvyttömien tarpeiden huomioon ottamista. Lausuntokierroksella annetut lausunnot on otettu huomioon lausuntokierroksen jälkeisessä esityksen jatkovalmistelussa. Lausunnoissa esitettyihin huomioihin on otettu kantaa lopullisen hallituksen esityksen lausuntopalautetta koskevassa jaksossa. Valtiovarainministeriö viittaa tältä osin hallituksen esityksen lausuntopalautetta koskevaan jaksoon 6 ja siellä erityisesti jaksoon 6.3, jossa on kuvattu lausuntopalautteen huomioon ottamista jatkovalmistelussa.

Verojaostolle annetuissa lausunnoissa on myös nostettu esiin huomioita, jotka liittyvät perustuslaissa 6 §:ssä turvatun yhdenvertaisuuden ja 21 §:ssä turvatun oikeusturvan ja hyvän hallinnon toteutumiseen. Näiltä osin vastaavia huomioita esitettiin myös perustuslakivaliokunnan käsittelyn yhteydessä annetuissa asiantuntijalausunnoissa. Valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan nämä lausunnot on otettu huomioon perustuslakivaliokunnan lausunnossa PeVL 60/2025 vp. Perustuslakivaliokunnan lausunnossa esitetyt huomiot on puolestaan käsitelty tämän vastineen edeltävissä jaksoissa. Valtiovarainministeriö katsoo siten, että tässä vastineessa ei ole tarpeen kommentoida enemmälti näitä huomioita.

Veronmaksajain keskusliitto ry katsoi lausunnossaan, että esityksen kytkös tukipalvelulakiin tulisi katkaista. Verovelvollinen ei saisi joutua sähköisen tiedoksiannon piiriin veroasioissa pelkästään sillä perusteella, että tämä käyttää jotain muuta julkishallinnon palvelua Suomi.fi -tunnistusta käyttäen. Myös *Suomen Yrittäjät ry* arvostelee lausunnossaan ehdotetun yleissääntelyn mukaista menettelyä, jossa Suomi.fi-tunnistautuminen viranomaispalveluun kirjautumisen yhteydessä johtaa viranomaispostin siirtymiseen sähköiseen menettelyyn.

Oikeusministeriö katsoi lausunnossaan, että veronkantolain 71 § yhdessä verotusmenettelylain 26 c §:ään ehdotettujen muutosten kanssa saattaa oikeusministeriön käsityksen mukaan johtaa tilanteeseen, jossa vastaanottaja ei saa tosiasiassa asiakirjaa tiedokseen, kun tiedoksiannon vastaanottaja ei ole esimerkiksi koskaan kirjautunut Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun eikä hän ole ilmoittanut sinne myöskään sähköistä yhteystietoa, johon lähetettäisiin ilmoitus saapuneesta asiakirjasta. Myös Suomen Yrittäjät ry kiinnitti huomiota veronkantolain 71 §:n säännösehdotukseen.

Vastine:

Yleissääntelyn soveltaminen verotusta koskeviin päätöksiin ja asiakirjoihin

Puheena olevassa esityksessä lähtökohtana on ollut, että sähköisen tiedoksiannon yleissääntelyä sovelletaan Verohallinnon päätösten ja asiakirjojen tiedoksiantoon. Valtaosalla verovelvollisista tulee jatkossa olemaan Suomi.fi-viestinvälityspalvelu käytössä ja heidän muukin kuin Verohallinnolta tuleva viranomaispostinsa toimitetaan sähköisesti. Yleissääntelyn ohella verovelvolliset voisivat tulla verotusta koskevien päätösten ja asiakirjojen osalta sähköisen tiedoksiannon piiriin OmaVeroon kirjautumisen perusteella. Tämä verotusta koskeva erityissääntely tulee sovellettavaksi käytännössä vain, jos verovelvollinen on sulkenut viestinvälityspalvelutilinsä ja jättäytynyt siten yleissääntelyn mukaisen sähköisen tiedoksiannon ulkopuolelle, mutta käyttää OmaVeroa. Ehdotetut verotusmenettelylain 26 c §:n 4 ja 5 momentti muodostavat yhdessä sääntelyperustan, jolla pyritään varmistamaan, että kaikille sähköiseen asiointiin kyvykkäille verovelvollisille voitaisiin antaa päätökset ja asiakirjat tiedoksi sähköisesti verotusta koskevissa asioissa. Esityksen tavoitteena olevat digitaalisuuden edistäminen ja Verohallinnon postituskustannuksista säästäminen eivät toteutuisi, jos sähköisen tiedoksiannon yleissääntelyä ei sovellettaisi verotusta koskeviin päätöksiin ja asiakirjoihin.

Valtiovarainministeriö toteaa lisäksi, että sekä yleissääntelyä että verotusta koskevaa erityissääntelyä koskevilla esityksillä toteutetaan hallitusohjelman kirjausta siirtymisestä asteittain digitaalisten palveluiden ensisijaisuuteen viranomaisasiointikanavana. Verohallinto merkittävänä päätöksiä ja asiakirjoja tiedoksi antavana viranomaisena on keskeinen toimija ensisijaisesti digitaalisen viranomaisviestinnän näkökulmasta. Yleissääntelyn tavoitteiden saavuttamisen kannalta Verohallinto on myös keskeisessä asemassa.

Valtiovarainministeriö katsoo lisäksi, että hallinnon asiakkaan näkökulmasta olisi haastavaa, jos yleissääntelyä ei sovellettaisi Verohallinnon tiedoksiantoihin. Suomi.fi-viestinvälityspalvelun käyttäjien näkökulmasta palvelun käyttämisen selkeyden ja ymmärrettävyyden kannalta olisi ongelmallista, jos yksi keskeisimmistä toimijoista ei käyttäisi lainkaan viestinvälityspalvelua. Verohallinnon jättäytyminen pois Suomi.fi-viestinvälityspalvelusta olisi ongelmallista myös siitä syystä, että nykyisin noin 2,6 miljoonaa verovelvollista saa suostumuksen perusteella heräteilmoituksia OmaVeroon tallennetuista verotuspäätöksistä ja muista asiakirjoista. Valtiovarainministeriö toteaa myös, että Verohallinnolla valtion viranomaisena on tukipalvelulakiin perustuva lakisääteinen velvoite käyttää Suomi.fi-viestejä.

Valtiovarainministeriö katsoo edellä esitetyn perusteella, että lakiehdotusta ei ole syytä muuttaa tältä osin.

Veronkantolain 71 §:ää koskeva ehdotus

Valtiovarainministeriö toteaa, että esityksessä ei ehdoteta sisällöllisiä muutoksia veronkantolain mukaisen yhteenvedon tiedoksiantoon siltä osin, kuin kysymys on

sellaisista verovelvollisista, jotka ovat pakollisen sähköisen tiedoksiannon piirissä jo voimassa olevan lainsäädännön perusteella. Yhteenvedon luonteesta ja pakollisen sähköisen tiedoksiannon piiriin kuuluvista verovelvollisista on tehty selkoa veronkantolain muuttamista koskevan hallituksen esityksen HE 39/2025 vp perusteluissa.

Yhteenvedon poikkeava tiedoksiantotapa hallintopäätöksiin verrattuna perustuu siihen, että kuukausittain muodostettava yhteenveto on luonteeltaan informatiivinen yhteenveto verojen maksutilanteesta sekä maksujen ja palautusten käyttämisestä verojen suoritukseksi. Yhteenveto sisältää tiedot maksamattomista veroista, jotka perustuvat erillisiin verotuspäätöksiin ja veroilmoituksiin. Yhteenvedolla ei myöskään määrätä veroja maksettavaksi, oma-aloitteisten verojen kaavamaista myöhästymismaksua koskevaa päätöstä lukuun ottamatta. Esityksen 3. lakiehdotuksessa ehdotetaan lievennystä yhteenvedon pakolliseen sähköiseen tiedoksiantoon ulkomaisille verovelvollisille, joiden mahdollisuudet sähköiseen asiointiin OmaVerossa eivät välttämättä toteudu. Muutoin sähköisen tiedoksiannon piiriin kuuluvilla yritys- ja elinkeinotoimintaa harjoittavilla verovelvollisilla on katsottu olevan edellytykset toimia sähköisesti maksutilanteensa seuraamiseksi.

Ehdotetun 71 §:n 3 momentin sanamuoto myös mahdollistaisi Verohallinnolle yhteenvedon tiedoksiannon paperilla, jos pakollisen sähköisen tiedoksiannon piiriin kuuluva verovelvollinen ei tosiasiassa pystyisi asioimaan sähköisesti OmaVerossa. Veronkantomenettelyyn 15.11.2025 voimaan tulleiden muutosten toimeenpanon vuoksi maksukehotuksen sisältävät yhteenvedot lähetetään postitse myös yhteenvedon pakollisen sähköisen tiedoksiannon piiriin kuuluville vielä marraskuuhun 2026 saakka.

Valtiovarainministeriö katsoo, että verojaostolle annettujen lausuntojen perusteella ei ole syytä tehdä muutoksia esityksen 3. lakiehdotukseen.

3. Lakimuutosten voimaantulo

Ehdotettujen lakimuutosten on tarkoitus tulla voimaan samanaikaisesti yleissäänteyä koskevien lakiehdotusten kanssa.

Verohallinto varautuu kuitenkin hyödyntämään harkintavaltaa tiedoksiantotavan valinnassa varsinkin, jos yleissääntelyn voimaantulo ajoittuisi Verohallinnon toimintojen kannalta kriittiseen ajankohtaan kuten esitäytettyjen veroilmoitusten muodostamisen ja lähettämisen ajankohtiin. Perustuslakivaliokunnan edellyttämät muutokset, jotka koskevat OmaVeron käytön lopettamista koskevan ilmoituksen voimassaoloaikaa, edellyttävät lisäksi tällaisen toiminnallisuuden toteuttamista Verohallinnon tietojärjestelmiin sekä asiaa koskevaa tiedotusta ja ohjausta. Käytännössä Verohallinto voisi soveltaa OmaVeroon kirjautumiseen perustuvaa sähköistä tiedoksiantoa (verotusmenettelylain 26 c §:n 5 momentti) vasta, kun ilmoituksen voimassaoloaikaa koskevat muutokset on saatu toteutettua järjestelmiin. Tämän hetken arvion mukaan toteutus saadaan käyttöön 1.6.2026. Voimaantulosäännöksessä ei

valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan kuitenkaan ole tarpeen säätää 26 c §:n 5 ja 8 momentille tai oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 56 §:n 6 ja 9 momentille muista säännöksistä poikkeavaa voimaantuloajankohtaa, koska Verohallinto voi käyttää tiedoksiantotavan valintaan säännösten sisältämää harkintavaltaa ja antaa asiakirjan tiedoksi kirjeitse.

Verohallinto varautuu lisäksi lähettämään erityisesti lainsäädännön voimaantulon jälkeisinä kuukausina tarvittaessa paperipostia, vaikka asiakkaalle olisi avattu tukipalvelulain nojalla viranomaisaloitteisesti Suomi.fi-viestinvälityspalvelutili. Verovelvollinen saisi tiedoksiannosta herätteen Suomi.fi-viestien kautta, mutta Verohallinto voisi tämän ohella lähettää paperipostilla joko asiakirjat tai erillisen tiedon, että sähköinen tiedoksianto on tapahtunut, jos seurannan perusteella käy ilmi, että asiakirjoja ei ole avattu OmaVerossa.

Luonnolliset henkilöt ovat aikaisemmin antaneet suostumuksen sähköiseen tiedoksiantoon Suomi.fi-palvelussa, jolloin suostumus on ulottunut kaikkiin viranomaistiedoksiantoihin. Verohallinto on kuitenkin tämän vuoden tammikuusta alkaen tarjonnut luonnollisille henkilöille mahdollisuutta ottaa verotusta koskevien päätösten ja asiakirjojen sähköinen tiedoksianto käyttöön OmaVerossa, jos nämä eivät ole antaneet suostumusta Suomi.fi-palvelussa. Jotta Verohallinto voisi jatkaa asiakirjojen sähköistä tiedoksiantoa OmaVerossa suostumuksen antaneille luonnollisille henkilöille nyt ehdotettujen lakimuutosten voimaantulon jälkeen, tulisi 1. ja 2. lakiehdotuksen voimaantulosäännösten 3 momentteja muuttaa.

Valtiovarainministeriö esittää, että 1. lakiehdotuksen voimaantulosäännöksen 3 momentti muutettaisiin seuraavasti:

> **3 mom.**
>
> Jos ~~yhteisö, yhteisetuus tai yhtymä~~ verovelvollinen on antanut Verohallinnolle tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen suostumuksen sähköiseen tiedoksiantoon, päätösten ja muiden asiakirjojen tiedoksiantoon sovelletaan tämän lain voimaantulosta alkaen 26 c §:n 5 ~~momentin 2 kohtaa~~ momenttia.

Vastaava muutos tehtäisiin myös 2. lakiehdotuksen voimaantulosäännöksen 3 momenttiin:

> **3 mom.**
>
> Jos ~~yhteisö, yhteisetuus tai yhtymä~~ verovelvollinen on antanut Verohallinnolle tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen suostumuksen sähköiseen tiedoksiantoon, päätösten ja muiden asiakirjojen tiedoksiantoon sovelletaan tämän lain voimaantulosta alkaen 26 c §:n 5 ~~momentin 2 kohtaa~~ momenttia.

4. Yhteenveto esityksen säännöksiin ehdotetuista muutoksista

Valtiovarainministeriö ehdottaa muutoksia seuraaviin esityksen 1. ja 2. lakiehdotuksen lainkohtiin. Muutoksia ei ehdoteta esityksen 3.–5. lakiehdotuksiin.

1. lakiehdotus (laki verotusmenettelystä)

- 26 c §:n 4 momentti
- 26 c §:n 5 momentti
- 26 c §:n 6 momentti
- 26 c §:n 8 momentti
- voimaantulosäännöksen 3 momentti

26 c § Tiedoksianto

4 mom.

Verohallinto voi antaa 1 ja 3 momentissa tarkoitetut päätökset ja muut asiakirjat tiedoksi Verohallinnon sähköisessä asiointipalvelussa. Päätös ja asiakirja voidaan antaa tiedoksi sähköisesti, jos ~~verovelvollisella on käytössä hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain (571/2016) 3 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettu viestinvälityspalvelu~~ verovelvolliselle on avattu hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain (571/2016) nojalla viestinvälityspalvelutili, eikä sitä ole suljettu.

5 mom.

Jos ~~verovelvollisella ei ole käytössä viestinvälityspalvelua~~ verovelvolliselle ei ole avattu viestinvälityspalvelutiliä tai se on suljettu, 1 ja 3 momentissa tarkoitettu päätös ja asiakirja voidaan antaa tiedoksi sähköisesti:

1) 18 vuotta täyttäneelle luonnolliselle henkilölle, joka on kirjautunut Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun ja jolle ei ole holhoustoimesta annetussa laissa (442/1999) tarkoitettuun holhousasioiden rekisteriin merkityn tiedon perusteella määrätty edunvalvojaa tai vahvistettu edunvalvontavaltuutettua;

2) kuolinpesälle, yhteisölle, yhteisetuudelle ja yhtymälle, jonka puolesta laillinen edustaja tai valtuutettu on kirjautunut Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun.

6 mom.

Verohallinto lähettää verovelvolliselle tai tämän valtuuttamalle ilmoituksen 4 tai 5 momentin mukaisesta tiedoksiannosta hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetussa laissa tarkoitettuun viestinvälityspalveluun tai verovelvollisen tai tämän valtuuttaman tätä tarkoitusta varten Verohallinnolle ilmoittamaan puhelinnumeroon tai muuhun sähköiseen osoitteeseen. Ilmoitusta ei lähetetä, jos Ve-

rohallinnolla ei ole verovelvollisen sähköistä yhteystietoa. Verohallinnon on annettava verovelvolliselle sähköisessä asiointipalvelussa tieto siitä, että ilmoitusta ei lähetetä, jos verovelvollinen ei ole ilmoittanut Verohallinnolle sähköistä yhteystietoa ilmoituksen lähettämistä varten.

7 mom.

[ei muutoksia]

8 mom.

Verovelvollinen voi ilmoittaa Verohallinnolle, ettei hän käytä Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua. Ilmoituksen ~~käsittelyn~~ saapumisen jälkeen päätösten ja asiakirjojen tiedoksiantoon verovelvolliselle ei sovelleta 5 momenttia. ~~Jos verovelvollinen kirjautuu edellä tarkoitetun ilmoituksen tekemisen jälkeen Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun, päätösten ja muiden asiakirjojen tiedoksiantoon sovelletaan kirjautumisesta alkaen uudelleen 5 momenttia.~~ Päätösten ja asiakirjojen tiedoksiantoon sovelletaan uudelleen 5 momenttia, jos 5 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettu verovelvollinen kirjautuu Verohallinnon sähköisen asiointipalveluun, kun 30 päivää on kulunut ilmoituksen saapumisesta Verohallintoon.

Voimaantulosäännös

1 ja 2 mom.

[ei muutoksia]

3 mom.

Jos ~~yhteisö, yhteisetuus tai yhtymä~~ verovelvollinen on antanut Verohallinnolle tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen suostumuksen sähköiseen tiedoksiantoon, päätösten ja muiden asiakirjojen tiedoksiantoon sovelletaan tämän lain voimaantulosta alkaen 26 c §:n 5 ~~momentin 2 kohtaa~~ momenttia.

2. lakiehdotus (laki oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä)

- 56 §:n 5 momentti
- 56 §:n 6 momentti
- 56 §:n 7 momentti
- 56 §:n 9 momentti
- voimaantulosäännöksen 3 momentti

56 § Tiedoksi antaminen verovelvolliselle

5 mom.

Verohallinto voi antaa 1 ja 3 momentissa tarkoitetut päätökset ja muut asiakirjat tiedoksi Verohallinnon sähköisessä asiointipalvelussa. Päätös ja asiakirja voidaan antaa tiedoksi sähköisesti, jos ~~verovelvollisella on käytössä hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain (571/2016) 3 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettu viestinvälityspalvelu~~ verovelvolliselle on avattu hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain (571/2016) nojalla viestinvälityspalvelutili, eikä sitä ole suljettu.

6 mom.

Jos ~~verovelvollisella ei ole käytössä viestinvälityspalvelua~~ verovelvolliselle ei ole avattu viestinvälityspalvelutiliä tai se on suljettu, 1 ja 3 momentissa tarkoitettu päätös ja asiakirja voidaan antaa tiedoksi sähköisesti:

1) 18 vuotta täyttäneelle luonnolliselle henkilölle, joka on kirjautunut Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun ja jolle ei ole holhoustoimesta annetussa laissa (442/1999) tarkoitettuun holhousasioiden rekisteriin merkityn tiedon perusteella määrätty edunvalvojaa tai vahvistettu edunvalvontavaltuutettua;

2) kuolinpesälle, yhteisölle, yhteisetuudelle ja yhtymälle, jonka puolesta laillinen edustaja tai valtuutettu on kirjautunut Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun.

7 mom.

Verohallinto lähettää verovelvolliselle tai tämän valtuuttamalle ilmoituksen 5 tai 6 momentin mukaisesta tiedoksiannosta hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetussa laissa tarkoitettuun viestinvälityspalveluun tai verovelvollisen tai tämän valtuuttaman tätä tarkoitusta varten Verohallinnolle ilmoittamaan puhelinnumeroon tai muuhun sähköiseen osoitteeseen. Ilmoitusta ei lähetetä, jos Verohallinnolla ei ole verovelvollisen sähköistä yhteystietoa. Verohallinnon on annettava verovelvolliselle sähköisessä asiointipalvelussa tieto siitä, että ilmoitusta ei lähetetä, jos verovelvollinen ei ole ilmoittanut Verohallinnolle sähköistä yhteystietoa ilmoituksen lähettämistä varten.

8 mom.

[ei muutoksia]

9 mom.

Verovelvollinen voi ilmoittaa Verohallinnolle, ettei hän käytä Verohallinnon sähköistä asiointipalvelua. Ilmoituksen ~~käsittelyn~~ saapumisen jälkeen päätösten ja asiakirjojen tiedoksiantoon verovelvolliselle ei sovelleta 6 momenttia. Jos verovelvollinen kirjautuu edellä tarkoitetun ilmoituksen tekemisen jälkeen Verohallinnon sähköiseen asiointipalveluun, päätösten ja muiden asiakirjojen tiedoksiantoon sovelletaan kirjautumisesta alkaen uudelleen 6 momenttia. Päätösten ja asiakirjojen tiedoksiantoon sovelletaan uudelleen 6 momenttia, jos 6 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettu verovelvollinen kirjautuu Verohallinnon sähköisen asiointipalveluun, kun 30 päivää on kulunut ilmoituksen saapumisesta Verohallintoon.

Voimaantulosäännös

1 ja 2 mom.

[ei muutoksia]

3 mom.

Jos ~~yhteisö, yhteisetuus tai yhtymä~~ verovelvollinen on antanut Verohallinnolle tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen suostumuksen sähköiseen tiedoksiantoon, päätösten ja muiden asiakirjojen tiedoksiantoon sovelletaan tämän lain voimaantulosta alkaen 26 c §:n 5 ~~momentin 2 kohtaa~~ momenttia.

Neuvotteleva virkamies Pertti Nieminen